

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΣΤΟ ΟΠΟΙΟ ΒΑΣΙΣΤΗΚΕ Η ΟΜΟΤΙΤΛΗ ΤΑΙΝΙΑ ΤΟΥ ΤΟΝΤ ΧΕΪΝΣ

PATRICIA HIGHSMITH

ΚΑΡΟΛ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

I

Στο κυλικείο των εργαζομένων στο Φράνκενμπεργκ, το μεσημεριανό διάλειμμα έφτανε στο αποκορύφωμά του.

Στα μακρόστενα τραπέζια δεν είχε μείνει πια καμία θέση, και όλο και περισσότερος κόσμος ερχόταν και περίμενε πίσω από τα ξύλινα καγκελάκια, δίπλα στο ταμείο. Κάποιοι που είχαν πάρει ήδη το δίσκο τους περιφέρονταν ανάμεσα στα τραπέζια, ψάχνοντας να βρουν πουθενά να στριμωχτούν ή να πετύχουν κανέναν που να ετοιμάζεται να φύγει, αλλά μάταιος κόπος. Η αίθουσα αυτή, με τους γυμνούς τοίχους, το σαματά από τα πιάτα, τις καρέκλες, τις φωνές, τα πόδια που σέρνονταν και το γκάπα γκούπα από τις περιστρεφόμενες μπάρες, ήταν σαν μια τεράστια θορυβώδης μηχανή.

Η Τερίζ έφαγε βιαστικά, έχοντας το ενημερωτικό «Είσαι στο Φράνκενμπεργκ, μάθε για το Φράνκενμπεργκ» στηριγμένο πάνω σε μια ζαχαριέρα. Ήταν ένα χοντρό φυλλάδιο που το 'χε διαβάσει ολόκληρο την περασμένη εβδομάδα, από την πρώτη μέρα της εκπαίδευσης. Όμως μέσα στο κυλικείο των εργαζομένων ένιωσε την ανάγκη να συγκεντρωθεί σε κάτι και το ξαναδιάβαζε αφού δεν είχε τίποτε άλλο μαζί της. Έτσι διάβασε ξανά για τις άδειες,

τις τρεις εβδομάδες διακοπές που δικαιούνταν όσοι είχαν κλείσει δεκαπενταετία στο Φράνκενμπεργκ, και έφαγε το σπέσιαλ ζεστό πιάτο ημέρας: μια γκριζωπή φέτα ροσμπίφ με μια μπάλα πουρέ περιχυμένη με καφετιά σάλτσα από το κρέας, λίγα μπιζέλια και ένα χάρτινο ποτηράκι με καυτερή σος. Προσπάθησε να φανταστεί τι σήμαινε να δουλεύεις δεκαπέντε χρόνια στο πολυκατάστημα Φράνκενμπεργκ, αλλά δεν μπορούσε. «Όσοι έχουν κλείσει εικοσιπενταετία δικαιούνται τέσσερις εβδομάδες άδεια» έλεγε το φυλλάδιο. Εννοείται πως το Φράνκενμπεργκ διέθετε κατασκήνωση για θερινές και χειμερινές διακοπές. Θα έχουν μάλλον και εκκλησία και νοσοκομείο για τα γεννητούρια, σκέφτηκε. Το πολυκατάστημα ήταν σε τόσο μεγάλο βαθμό οργανωμένο σαν φυλακή, που ορισμένες στιγμές, όταν συνειδητοποιούσε ότι ήταν και αυτή μέρος του, τρώμαζε.

Γύρισε γρήγορα τις σελίδες και έπεσε πάνω σε κάτι μεγάλα μαύρα γράμματα —«Το Φράνκενμπεργκ είσαι ΕΣΥ»— που έπιαναν δύο σελίδες.

Έριξε μια βιαστική ματιά στα παράθυρα στην άλλη άκρη της αίθουσας, προσπαθώντας να σκεφτεί κάτι άλλο. Όπως το υπέροχο κοκκινόμαυρο νορβηγικό πουλόβερ που είχε δει στο Σακς, το οποίο έλεγε να κάνει δώρο στον Ρίτσαρντ για τα Χριστούγεννα, αν δεν κατάφερε να βρει κανένα πορτοφόλι καλύτερο από εκείνα που είχε δει με είκοσι δολάρια. Ή το ενδεχόμενο να πάει την άλλη Κυριακή με τους Κέλι, που είχαν και αμάξι, στο Γουέστ Πόιντ, να δούνε έναν αγώνα χόκεϊ. Το μεγάλο τετράγωνο παράθυρο στην άλλη άκρη της αίθουσας έμοιαζε με πίνακα του... πώς τον λένε, να δεις; Του Μοντριάν. Το μικρό τετράγω-

νο κομμάτι του παράθυρου στη γωνία ήταν ανοιχτό και έβλεπε σ' έναν λευκό ουρανό. Και δεν υπήρχε πουθενά πουλί να πετάει, ούτε έξω ούτε μέσα. Τι σκηνικό θα έφτιαχνε κανείς για ένα θεατρικό έργο που θα διαδραματιζόταν σε ένα πολυκατάστημα; Είχε επιστρέψει στην πραγματικότητα.

«Δεν είναι το ίδιο για σένα, Τέρι» της είχε πει ο Ρίτσαρντ. «Εσύ ξέρεις ότι θα φύγεις αποκεί σε μερικές βδομάδες, ενώ οι άλλοι θα μείνουν». Ο Ρίτσαρντ τής είχε πει ότι αυτή ίσως και να βρισκόταν στη Γαλλία το καλοκαίρι. Δεν είχε πει ίσως, αλλά σίγουρα. Ήθελε να πάνε μαζί και δεν θεωρούσε ότι υπήρχε κανένα πραγματικό εμπόδιο. Και ένας φίλος του Ρίτσαρντ, ο Φιλ Μακ Έλροϊ, του είχε γράψει ότι μπορεί να της έβρισκε δουλειά σε ένα θέατρο τον επόμενο μήνα. Η Τερίζ δεν είχε συναντήσει ακόμη τον Φιλ, αλλά δεν το πολυπίστευε ότι θα της έβρισκε κάτι. Είχε ψάξει να βρει δουλειά στη Νέα Υόρκη, σε θέατρο, από τον Σεπτέμβριο, σταμάτησε και μετά ξανάρχισε να ψάχνει, αλλά δεν είχε βρει τίποτα. Ποιος θα έδινε δουλειά μες στη μέση της σεζόν σε μια μαθητευόμενη σκηνογράφο χωρίς προϋπηρεσία; Ούτε της φαινόταν πιθανό να πάει στην Ευρώπη το καλοκαίρι με τον Ρίτσαρντ και να κάθεται μαζί του στα υπαίθρια καφέ, να κάνει βόλτες μαζί του στην Αρλ, ψάχνοντας τα μέρη που ζωγράφισε ο Βαν Γκογκ, ή να διαλέγουν μαζί σε ποια πόλη θα κάνουν την επόμενη στάση για να ζωγραφίσουν. Από τη στιγμή όμως που άρχισε αυτή τη δουλειά, πριν από μερικές μέρες, κάτι τέτοιο της φαινόταν όλο και λιγότερο πιθανό.

Ήξερε τι την ενοχλούσε στο πολυκατάστημα. Και ήταν από τα πράγματα που δεν τολμούσε να πει στον Ρίτσαρντ.

Το πολυκατάστημα διόγκωνε αυτά που από πάντα την ενοχλούσαν. Οι άσκοπες δραστηριότητες, οι ανούσιες καθημερινές αγγαρείες που την εμπόδιζαν να κάνει αυτό που ήθελε να κάνει, αυτό που σε αντίθετη περίπτωση θα είχε κάνει —σ’ αυτές συγκαταλέγονταν οι περίπλοκες διαδικασίες με τους σάκους χρημάτων, ο έλεγχος για κλοπές, το χτύπημα της κάρτας, πράγματα που εμπόδιζαν τους υπαλλήλους ακόμα και να εργάζονται όσο αποδοτικά θα μπορούσαν— η αίσθηση ότι κανείς δεν επικοινωνούσε με κανέναν και ότι βρισκόταν στο πουθενά, έτσι που το νόημα, το μήνυμα, η αγάπη, ή ό,τι περιέχει η ζωή, ποτέ δεν έβρισκε την έκφρασή του. Της θύμιζε συζητήσεις σε τραπέζια, σε καναπέδες, με ανθρώπους που τα λόγια τους έμοιαζαν να μετεωρίζονται πάνω από νεκρά, τελματωμένα πράγματα, χωρίς να αγγίζουν ποτέ καμιά χορδή που να πάλλεται. Και αν κάποιος προσπαθούσε να αγγίξει μια ζωντανή χορδή, τότε αμέσως όλοι φορούσαν μάσκα, και κάποιος έκανε ένα σχόλιο τόσο απίστευτα κενό που δύσκολα θα μπορούσε κανείς να αντιληφθεί πως ήταν υπεκφυγή. Και η μοναξιά μεγάλωνε από το γεγονός ότι κάθε μέρα μέσα στο πολυκατάστημα έβλεπε κανείς τα ίδια πρόσωπα, από τα οποία μόνο με λίγα θα μπορούσε να μιλήσει, αλλά δεν το είχε κάνει και μπορεί και να μην το έκανε ποτέ. Όχι όπως συμβαίνει με κάποιο πρόσωπο στο διερχόμενο λεωφορείο, που μοιάζει σαν να μιλάει, που το βλέπεις μια στιγμή και που τουλάχιστον μετά χάνεται για πάντα.

Το πρωί —κάθε πρωί— που στεκόταν στην ουρά στο υπόγειο για να χτυπήσει κάρτα, προσπαθώντας ασυναίσθητα να διακρίνει ποιοι ήταν μόνιμοι και ποιοι έκτακτοι, είχε αναρωτηθεί αρκετές φορές πώς στα κομμάτια βρέ-

θηκε εκεί —εννοείται πως τη δουλειά τη βρήκε από τις αγγελίες, αλλά αυτό δεν εξηγούσε το πεπρωμένο— και τι άλλο θα έκανε στο μέλλον αντί για τη δουλειά της, τη σκηνογραφία. Η ζωή της ήταν ένα ατελείωτο αποδώ κι αποκεί. Δεκαεννιά χρονών και είχε άγχος.

«Πρέπει να μάθεις να εμπιστεύεσαι τους ανθρώπους, Τερίζ. Να το θυμάσαι αυτό» της έλεγε συχνά η αδελφή Αλίσια. Και συχνά, πολύ συχνά, η Τερίζ το είχε προσπαθήσει.

«Αδελφή Αλίσια» ψιθύρισε, προσέχοντας να μην την ακούσουν οι γύρω, και τα λόγια αυτά την ανακούφισαν.

Ανακάθισε και ξανάπιασε το πιρούνι της, γιατί πλησίαζε αυτός που καθάριζε τα τραπέζια.

Θυμόταν το κοκαλιάρικο πρόσωπο της αδελφής Αλίσια, που γινόταν κοκκινωπό σαν ροζ πετράδι όταν ο ήλιος έπεφτε πάνω του, και το πλούσιο μούστο κάτω από το μπλε ράσο της. Την αδελφή Αλίσια με το μεγάλο κοκαλιάρικο σώμα να στρίβει σ' ένα διάδρομο, την αδελφή Αλίσια να περνάει ανάμεσα από τα άσπρα εμαγιέ τραπέζια της τραπεζαρίας. Την αδελφή Αλίσια σε χιλιάδες μέρη, τα μικρά γαλανά μάτια της που πάντοτε την ξεχώριζαν ανάμεσα στα άλλα κορίτσια, που την κοίταζαν διαφορετικά —η Τερίζ το ήξερε— απ' όλα τα άλλα κορίτσια, παρόλο που στα λεπτά ροζ χείλη της δεν έσκαγε ποτέ ένα χαμόγελο. Θυμόταν την αδελφή Αλίσια να της δωρίζει, όταν έκλεισε τα οχτώ, ένα ζευγάρι πλεχτά πράσινα γάντια, τυλιγμένα μέσα σε ένα λεπτό ύφασμα, χωρίς να χαμογελάει, να της τα δίνει βιαστικά, σχεδόν χωρίς να πει κουβέντα. Την αδελφή Αλίσια με το πάντα ανέκφραστο στόμα, να της λέει ότι πρέπει να διαβάσει για να περάσει στα μαθηματικά. Ποιος άλλος είχε νοιαστεί αν θα

πέρναγε στα μαθηματικά; Η Τερίζ είχε φυλάξει τα πράσινα γάντια στον πάτο του φωριαμού της στο σχολείο, χρόνια ολόκληρα αφότου η αδελφή Αλίσια έφυγε για την Καλιφόρνια. Το λευκό ύφασμα είχε μαλακώσει και είχε γίνει απαλό από το χρόνο, κι όμως ακόμη δεν είχε φορέσει τα γάντια. Τώρα πια δεν της έμπαιναν.

Κάποιος μετακίνησε τη ζαχαριέρα, και το φυλλάδιο που στηριζόταν πάνω της έπεσε φαρδύ πλατύ.

Η Τερίζ κοίταξε τα δυο χέρια απέναντί της, γυναικεία παχουλά χέρια, γερασμένα, που ανακάτευαν τον καφέ, τώρα έκοβαν ένα ψωμάκι με τρεμάμενη λαχτάρα. βουτούσαν λαίμαργα το μισό μέσα στην καφετιά σάλτσα του πιάτου, που ήταν ίδιο με το δικό της. Τα χέρια ήταν σκασμένα, υπήρχε βρομιά στις ζάρες που έκαναν οι αρθρώσεις, αλλά το δεξί είχε ένα εντυπωσιακό ασημένιο δαχτυλίδι με μια διάφανη πράσινη πέτρα και το αριστερό μια χρυσή βέρα, ενώ στις άκρες των νυχιών της υπήρχαν υπολείμματα κόκκινου μανόν. Η Τερίζ παρακολουθούσε το χέρι να παίρνει μια πιρουνιά μπιζέλια και δεν χρειαζόταν να κοιτάξει το πρόσωπο της γυναίκας για να καταλάβει πώς ήταν. Θα ήταν σαν τα πρόσωπα που είχαν όλες οι πενηντάρες που δούλευαν στο Φράνκνενμπεργκ: τσακισμένο από ατελείωτη εξάντληση και τρόμο, με τα μάτια παραμορφωμένα πίσω από τους φακούς των γυαλιών που τα μεγάλωναν ή τα μίκραιναν, με τα μάγουλα πασαλειμμένα ρουζ που δεν άνοιγε τη χλωμάδα που υπήρχε αποκάτω. Η Τερίζ δεν μπορούσε να κοιτάξει.

«Καινούργια;» Η φωνή ήταν διαπεραστική και ακουγόταν καθαρά μέσα στο σαματά: μια φωνή σχεδόν γλυκιά.

«Ναι» είπε η Τερίζ, και σήκωσε το κεφάλι της. Θυμή-

θηκε το πρόσωπό της. Ήταν εκείνο το πρόσωπο που η εξάντλησή του την είχε κάνει να προσέξει όλα τα άλλα πρόσωπα. Ήταν εκείνη η γυναίκα που είχε δει η Τερίζ να κατεβαίνει από τον ημιώροφο σερνάμενη στις μαρμάρινες σκάλες, ένα βράδυ γύρω στις εξήμισι, όταν το κατάστημα ήταν άδειο, στηρίζοντας τα χέρια της πάνω στη φαρδιά μαρμάρινη κουπαστή της σκάλας για να αφαιρέσει βάρος από τα πόδια της, που θα ήταν γεμάτα κάλους. Η Τερίζ είχε σκεφτεί: «Αυτή η γυναίκα δεν είναι άρρωστη, δεν είναι ζητιάνα, απλώς δουλεύει εδώ».

«Πώς σου φαίνεται, εντάξει;»

Και να τη τώρα αυτή η γυναίκα που της χαμογελούσε, με τις ίδιες φοβερές ρυτίδες κάτω από τα μάτια και γύρω από το στόμα. Το βλέμμα της όμως εκείνη τη στιγμή ήταν ζωηρό και αρκετά στοργικό.

«Πώς σου φαίνεται, εντάξει;» επανέλαβε η γυναίκα, μέσα στο θόρυβο από τις πολλές φωνές και τα πιάτα γύρω τους.

Η Τερίζ σάλιωσε τα χείλη της. «Μια χαρά, ευχαριστώ».

«Σου αρέσει εδώ;»

Η Τερίζ κούνησε καταφατικά το κεφάλι της.

«Να το πάρω;» Ένας νέος με άσπρη ποδιά έχωσε επιτακτικά τον αντίχειρά του στο πιάτο της γυναίκας.

Η γυναίκα έκανε μια τρεμάμενη κίνηση που σήμαινε όχι. Τράβηξε το πιατάκι με την κομπόστα κοντά της. Τα ροδάκινα, σαν μικρά γλοιώδη πορτοκαλιά φάρια, γλιστρούσαν από το κουτάλι κάθε φορά που το σήκωνε — όλα εκτός από ένα, που το 'τρωγε.

«Είμαι στον τρίτο, στα πουλόβερ. Αν χρειαστείς κάτι» είπε η γυναίκα με μια αγχώδη αβεβαιότητα, σαν να προ-

σπαθούσε να περάσει ένα μήνυμα πριν διακόψουν τη συζήτησή τους ή χωριστούν, «έλα να με βρεις. Ρόμπιτσεκ με λένε, Ρούμπι Ρόμπιτσεκ, πέντε σαράντα τέσσερα».

«Να 'στε καλά» είπε η Τερίζ. Και ξαφνικά, χωρίς να καταλάβει πότε και πώς, η ασχήμια της γυναίκας είχε χαθεί, γιατί τα κοκκινισμένα καστανά μάτια της, πίσω από τα γυαλιά, έγιναν ευγενικά και γεμάτα ενδιαφέρον για κείνη. Η Τερίζ μπορούσε να ακούσει την καρδιά της να χτυπά, σαν να είχε τώρα μόλις ζωντανέψει. Παρακολούθησε τη γυναίκα να σηκώνεται από το τραπέζι, και την κοντή αδύνατη φιγούρα της να απομακρύνεται, μέχρι που χάθηκε ανάμεσα στον κόσμο που περιέμενε πίσω από το διαχωριστικό καγκελάκι.

Η Τερίζ δεν πήγε ποτέ να βρει την κυρία Ρόμπιτσεκ, αλλά κοίταζε μην τυχόν την πετύχει το πρωί, την ώρα που έμπαιναν οι υπάλληλοι μέσα στο κτίριο γύρω στις εννιά παρά τέταρτο, αλλά και στα ασανσέρ και στο κυλικείο. Δεν την πέτυχε ποτέ, αλλά ήταν ευχάριστο να περιμένεις να δεις κάποιον μέσα στο πολυκατάστημα. Άλλαζε τελείως τα πράγματα.

Η δεκαεπταετής Τερίζ νιώθει χαμένη στη σχέση της με τον φίλο της, για τον οποίον νοιάζεται, αλλά δεν νιώθει ερωτική επιθυμία. Όλα θα αλλάξουν, όμως, όταν η Κάρολ, μια πολύ κομψή παντρεμένη γυναίκα, κάνει την εμφάνισή της στο πολυκατάστημα όπου δουλεύει η Τερίζ για να αγοράσει δώρα για την κόρη της. Η Τερίζ θα νιώσει εκείνη τη στιγμή πως η προσωρινή δουλειά της ως πωλήτριας – ίσως και ολόκληρη η ζωή της – δεν είχε άλλο σκοπό πέρα απ’ αυτή την αναπάντεχη συνάντηση. Η ερωτική τους σχέση μέλλει να εξελιχτεί άλλοτε με ήπιο και διστακτικό τρόπο και άλλοτε βουτηγμένη σε κρίσεις και αντεγκλήσεις. Η πένα της Patricia Highsmith θα μεταμορφώσει την ιστορία τους σ’ ένα μαγευτικό ταξίδι θάρρους, αυτογνωσίας και έντονων αισθημάτων.

Στην έκδοση περιλαμβάνεται επίμετρο της συγγραφέα.

Το βιβλίο μεταφέρθηκε στον κινηματογράφο από τον σκηνοθέτη Τοντ Χέινς με πρωταγωνίστριες τις Κέιτ Μπλάνσετ και Ρούνι Μάρα.

Η ταινία διακρίθηκε στη διεθνή έκθεση βιβλίου της Φρανκφούρτης ως η καλύτερη διασκευή μυθιστορήματος στον κινηματογράφο.

ΣΤΟΥΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥΣ ΑΠΟ ΤΗΝ **ODEON**

FILM 4 PRESENTS IN ASSOCIATION WITH STUDIOCANAL HANWAY GOLDCREST CURTY FILMS AND INFLM PRODUCTIONS AN ELIZABETH KARLSEN STEPHEN WOOLLEY NUMBER 9 FILMS KILLER FILMS
 PRODUCTION BY ASSOCIATION WITH LARKHARK FILMS LIMITED A FILM BY TODD HAYNES CATE BLANCHETT ROONEY MARA CAROL SARAH PAULSON JANE LADY AND KYLIE CHANDLER
 COSTUME DESIGNER LAURA ROSENTHAL EXECUTIVE PRODUCERS SANDY POVELL WRITER RANDALL POSTER DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY CARTER BURVELL EDITOR AFFONSO GONCALVES EXECUTIVE PRODUCERS JUDY BECKER EXECUTIVE PRODUCERS ED LACHMAN EXECUTIVE PRODUCERS GWEN BIALIC
 EXECUTIVE PRODUCERS TESSA ROSS DOROTHY BERWIN THORSTEN SCHUMACHER BOB WEINSTEIN HARVEY WEINSTEIN DANNY PERKINS AND CATE BLANCHETT ANDREW UPTON ROBERT JOLLEFFE
 PRODUCED BY ELIZABETH KARLSEN STEPHEN WOOLLEY CHRISTINE VACHON BASED UPON THE NOVEL THE PRICE OF SALT BY PATRICIA HIGHSMITH SCREENPLAY BY PHYLIS NAGY DIRECTED BY TODD HAYNES

 www.odeon.gr www.facebook.com/toddegrance
     SOUNDTRACK AVAILABLE ON WOLFE SE SHARONADE

COPYRIGHT NUMBER 9 FILMS (CAROL LIMITED) CHANNEL FOUR TELEVISION CORPORATION 2014

ISBN 978-618-03-0312-4

9 786180 303124

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 80312

ΑΕΙΤΕ ΕΑΔ ΤΟ ΤΡΕΙΛΕΡ